

KARBONMONOKSİT ZEHİRLENMELERİ (Soba, Şofben vb) ve ALINACAK ÖNLEMLER

Karbonmonoksit Zehirlenmeleri

- Ülkemizde bilgisizlik, yanlış kullanım ve ihmal sonucunda kış mevsiminde ve özellikle alçak basınçlı havalarda soba ve şofben zehirlenmelerinin (karbonmonoksit zehirlenmeleri) arttığı görülmektedir.

Karbonmonoksit

- Renksiz,
- Kokusuz,
- Tatsız
- Yanıcı
- Zehirli bir gazdır.

*(Bu nedenle zehirlenmenin fark edilmesi de güç olmaktadır.)

Karbonmonoksit zehirlenmeleri

- Karbonmonoksit zehirlenmeleri sıklıkla kapalı ortamda açık ocaklar, bacası çekmeyen soba, mangal, şofben ve bacasız gaz sobalarında yakıtın iyi yanmaması sonucu meydana gelir.
- Kısa sürede müdahale yapılmazsa ölüme sonuçlanabilir.

Karbonmonoksit zehirlenmelerinin belirtileri nelerdir?

- Bař ağrısı
- Bař dönmesi
- Halsizlik
- Yorgunluk
- Sersemlik
- Terleme
- Bulantı
- Kusma

Karbonmonoksit zehirlenmelerinin belirtileri nelerdir?

- Görme bozukluğu
- Kalp çarpıntısı
- Kalpte sıkışma hissi
- Özellikle hareketle oluşan nefes darlığı
- Unutkanlık
- Bayılma hissi

Zehirlenme belirtilerine karşı uyanık olunmalıdır!

- Özellikle uyku esnasında vücut zehirlenme belirtilerini algılayamaz, bu nedenle ölüm olayları genellikle gece uyku sırasında meydana gelmektedir.
- Gündüz saatlerinde soba ile ısınılan evlerde yukarıda söz edilen bulgular görülürse karbonmonoksit zehirlenmesi olabileceği unutulmamalıdır.

**KARBONMONOKSİT
ZEHİRLENMELERİNDE
ALINACAK ÖNLEMLER
NELERDİR?**

UNUTMAYINIZ!

Karbonmonoksit zehirlenmeleri ve ağır sonuçları basit önlemler ve dikkat edilecek bazı kurallar ile önlenebilecek olaylardır.

SOBA KULLANIMINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

- Soba satın alınırken TSE belgeli ve yanma verimi yüksek sobalar tercih edilmelidir.
- Soba kurmadan önce soba, borular ve bacalar mutlaka temizlenmelidir (Yılda en az bir kez).

Lütfen dikkat!

- Soba borusu pencere veya duvar delinerek uzatılmamalıdır. Uzatılmışsa hava ile temasta olan kısımları mutlaka yalıtılmalıdır.

- Dumanın geri tepmesini önlemek için bacaların en üst noktasının çatının en üst noktasından 1 m daha yüksekte olması sağlanmalı ve mutlaka baca başlığı olmalıdır. Baca başlığı aynı zamanda bacalara yağmur suyunun, kuşların ve haşerelerin girmesini önler

Rüzgara göre yön alan bir baca şapkası

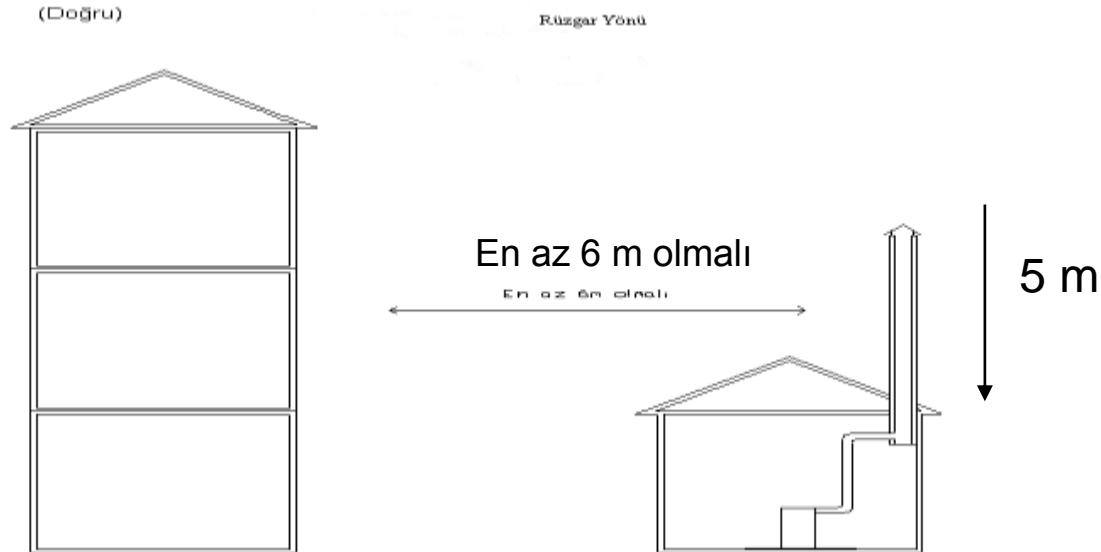
Sabit bir baca şapkası

Sabit bir baca şapkası

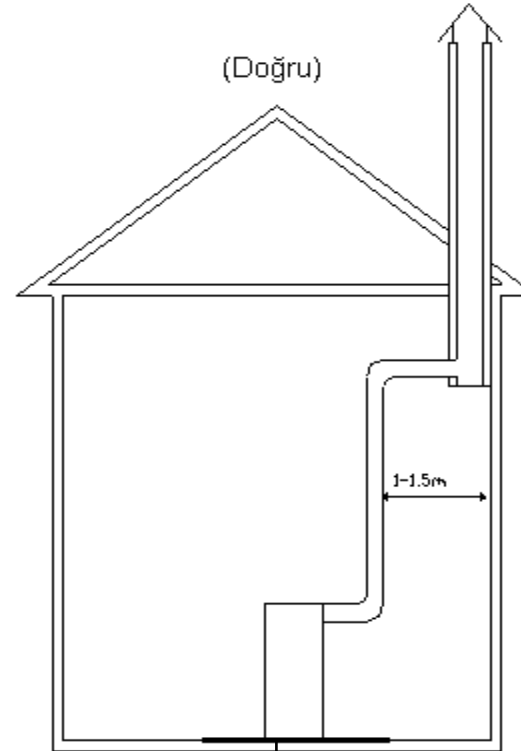
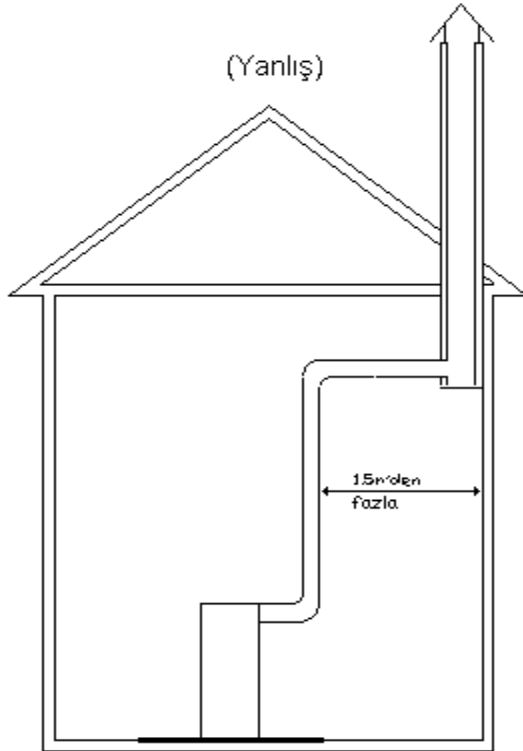
Lütfen dikkat!

- Bir binanın çevresi yüksek yapı veya ağaçlar gibi engellerle çevrili ise bacanın yüksek yapılar, ağaçlar gibi engellerden etkilenmemesi için bunların kaplama alanı dışında yani yakın engellerden en az 6 metre uzakta ve bacanın etkili yüksekliği ise ortalama 5 metre olmalıdır.

Lütfen dikkat!

- Soba odanın içinde en uygun yere yerleştirilmelidir. altına tercihen mermer altlık konmalıdır. Doğru mesafe boru ile duvar arasında 1-1,5 m aralık olmalıdır.

Mermer altlık

Lütfen dikkat!

- Soba mobilyalardan da belli mesafe aralık bırakılarak kurulmalıdır.
- Sobanın 50 cm. yakınına ısının dağılmasını engelleyici bir malzeme ve eşya konmamalıdır.

Mobilyalara uygun uzaklıkta kurulmuş bir soba

Lütfen dikkat!

- Altına, tercihen mermer olmak üzere, yanmaz bir altlık koyulmalıdır.

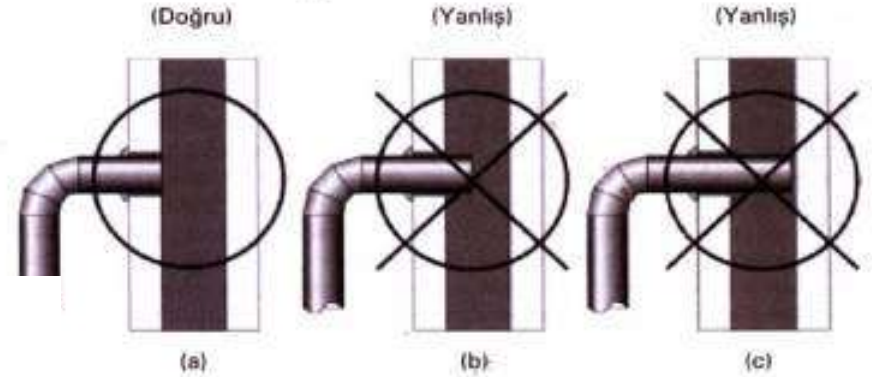
Mermer altlık

Lütfen dikkat!

- Soba borusu bacaya çok sokulmamalıdır.
- Boru bacayı daraltmamalıdır.
- Zorunlu olmadıkça fazla dirsek kullanılmamalıdır.

Soba Borusunun Bacaya Fazla Sokulmasının Zararları

Şekil 8. Soba borusu bacaya fazla sokulmamalıdır. Soba borusu bacanın kesit alanını daraltmamalıdır. Daraltılmış bacalarda baca gazı akışı zorlaşır. Dolayısıyla baca çekişi ve yakıtın yanma verimi düşer. Daralan bacalarda sobaya yeterli hava girişi güçleştiğinden yakma ve yanma zorlaşır. Eksik yanmadan dolayı baca gazı içinde kurum, katran, kreosote ve is miktarı artar. Bu durum da soba borusu ve baca üzerinde tıkanmaya neden olur. Daralan bacalarda özellikle geceleri ve rüzgarlı havalarda, baca tepmesi daha sık olur. Bu da zehirlenmelere neden olur.

Lütfen dikkat!

- Kullanılan yakıtın standartlara uygunluğu kontrol edilmeli, izin belgesi olmayan satıcılardan kömür alınmamalıdır.

Lütfen dikkat!

- Sobanın 2/3'ü doldurulmalı ve üsteki kısım boş bırakılarak yanma ve soba baca çıkışı için yeterli bir boşluk bırakılmalıdır.

Lütfen dikkat!

- Soba kesinlikle üstten yakılmalıdır. Sobaların alttan yakılması durumunda (odunu alta kömürü üste koymak ve alttan odunu tutuşturmak) iyi bir yanma elde edilemez.

Lütfen dikkat!

- Sobaya hiç bir zaman kömür ilavesi yapılmamalı özellikle de yatmadan önce bu hareketten kesinlikle kaçınılmalıdır.

Lütfen dikkat!

- Yanan kömür üzerine su dökülerek söndürülmemelidir.

Lütfen dikkat!

- Sobaların kullanıldığı yerlere yeterli hava girişı sağlanmalı, bunun için öncelikle ortam sık sık havalandırılmalıdır.
(Çünkü yakıtlar yanarken ortamın oksijenini de tüketmektedir.)

Lütfen dikkat!

- Sobanın kurulu olduğu odada yatılmamalıdır. Yatılmak zorunda ise soba sönmüş olmalıdır.
- Sobası yanan odada yatılmak zorunda ise kişinin başı sobadan en az 1.5 metre uzakta kapiya yakın olmalıdır.

Lütfen dikkat!

- Kapı hafifçe açık olmalıdır.
- Yatmadan önce mutlaka soba söndürülmelidir.

Lütfen dikkat!

- Sonbahar ve ilkbahar aylarında ve **rüzgarlı günlerde soba yakılması halinde çok dikkatli olunmalıdır.**

Lütfen dikkat!

- Bebekler, yaşlılar kesinlikle sobalı odalarda yatırılmamalı sobalı odada yatılması halinde kapı açık bırakılmalı ve geceleri sobalar mutlaka söndürülmelidir.

Dikkat!!!

- **Sobalı ortamlarda aşırı uyku gelmesi durumunda karbonmonoksit zehirlenmesinden şüphelenilmeli ve ortam hemen havalandırılmalıdır.**

Lütfen unutmayınız!!!

- Karbon monoksit zehirlenmesinden şüphe edilen kazazedeler derhal **ortamdan uzaklaştırılıp açık havaya çıkarılmalı** ve daha sonra **tıbbi yardım istenmelidir (112 ACİL YARDIM TELEFONU)**.
- Herhangi bir zehirlenme durumunda ücretsiz olarak **114 Sağlık Bakanlığı Zehir Danışma Merkezinin** telefonunu arayabilirsiniz.

ŞOFBEN VE DOĞALGAZ KULLANIMINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKENLER

- Alınan cihazın kalitesi ve garantisine bakılmalıdır.
- Şofben mutlaka bacaya bağlanmalı, baca bağlantısı olmayan (bina aydınlığına bakan) şofbenler asla çalıştırılmamalıdır.

Lütfen dikkat!

- Şofben kesinlikle **banyoya yerleştirilmemelidir.**
- Havadar ve tercihen büyük bir mekana monte edilmeli ve montajı mutlaka yetkili servis tarafından yaptırılmalıdır.

Lütfen dikkat!

- Şofbenin kullanıldığı yerlere sürekli temiz hava girmesi sağlanmalıdır.

- Konutlarda gaz kaçaıklarına karşı uygun yerde dedektör bulundurulmalıdır.

Lütfen dikkat!

- Doğalgaz şebekesi arızalarında ya da koku almanız durumunda **187 nolu Doğalgaz Arıza Servisini** arayınız

DİKKAT!!!

- **Lodoslu ve fırtınalı havalarda sobanızı yakmayın.**
- **Geceleri yatarken sobaları mutlaka söndürün.**
- **Karbonmonoksit zehirlenmesinden şüphelenilen durumlarda ortamı hemen havalandırın ve 112 acil yardım telefonunu arayın.**